РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 17-го марта 1917. Ч. 32. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, March 17, 1917. No. 32.

РЕВОЛЮЦІЯ В РОСІЇ.

ЦАР ЗРІК СЯ ПРЕСТОЛА. — ПОБІДА ДУМИ. — НАРОДНИЙ КАБІНЕТ МІНІСТРІВ.

РЕВОЛЮЦІЯ В ПЕТРОГРАДІ.

ПЕТРОГРАД, 15. марта. — **По тридневній боротьбі революцію переведено з повним успіхом.**

В битвах, які відбули ся на улицях міста, впало около 500 людий.

Між убитими має находити ся також міністер для внутрішних справ, Протопопов.

Цар зрік ся престола в користь свого сина. Брат царя, великий князь Михайло, настановлений реґентом.

Цар утік з Петрограду найперше до Царського Села, а відтак на боєвий фронт.

На чолї революції станула дума. Дума веліла арештувати членів кабінету міністрів. Дума покликала до житя новий кабінет міністрів, зложений з членів думи.

Революція обіймила також другі міста Росії, як Москву, Нижний Новгород, Харків, Кронштад і т. д.

Військові ґарнізони станули по стороні думи.

Голод безпосередною причиною революції.

На підставі скупих вістий, які дотепер надійшли з Росії, можна ствердити, що російська революція розпочала ся вже перед кількома тижнями. В поодиноких містах, а передівсім в Петрограді і в містах губерніяльних, прийшло до заворушень з причини браку средств поживи. Заворушення голодних мас почали щораз частійше множити ся і прибирали щораз більші розміри.

Товпи кидали ся на склепи, розбивали і рабували склади з поживою; богато робітників покинуло роботу і вийшло на страйк. Місцеві власти показали ся зовсім безсильними.

До найповажнійших заворушень прийшло в Петрограді, де брак поживи дав ся найбільше відчути. В останний четвер рано тисячі фабричних робітників вийшли на страйк. В пятницю досьвіта улиці міста зароїли ся від людий, які товпами облягали пекарні. О 8-мій годині людям сказано, що хліба не дістануть. Така заява поділала на товпу і неначе на приказ якоїсь тайної сили нарід почав уставляти ся в ґрупи. Один похід удав ся в напрямі ратуша, инший в напрямі помешканя команданта воєнного округа, ґенерала Шавалова, прочі в напрямі будинків, в яких містили ся осідки поліційних і адміністраційних властий.

Товпи прибрали дуже грізну поставу. Небаром прийшло до битви з поліцією і військовими патрулями.

Кабінет міністрів на засіданю думи.

В полудне (в пятницю) засідане думи з приводу тих подій прибрало дуже бурливий характер. Президентови думи, Родзянкови, вдало ся остаточно утихомирити членів думи. Він подав їм до відома, що президент кн. Ґоліцин враз з прочими членами кабінету прийдуть на спільне засідане. Коли на сали появили ся члени кабінету, засідане перемінило ся в демонстрацію проти правительства.

Президент думи, Родзянко, і посли, Шінґарев і Мілюков, розпочали остру критику правительства. На салї повстав ґамір і крик. Серед того кн. Ґоліцин замкнув засідане. Посли кинули ся до міністрів з кулаками.

Міжтим заворушеня на улицях міста множили ся і розярене товпи зростало щораз сильнійше.

Війско переходить на сторону революціонерів.

Слідуючої ночи робітники у всіх друкарнях вийшли на страйк. В Петрограді не появила ся в суботу ані одна часопись. **В суботу показало ся, що військова залога станула по стороні населеня.** Від війска надійшла вість, що воно не буде стріляти до людий, хоч би одержало такий приказ.

Розвязане думи.

В пятницю пополудни президент думи, Родзянко, вислав окремого післанця до царя з письмом, в якім представив небезпечне положене і зажадав усуненя цілого кабінету міністрів.

Відповідию на се письмо був царський указ, яким заряджено розвязане думи. Кн. Ґоліцин доручив його Родзянкови в суботу.

Утеча царя.

В неділю, дня 11. марта, цар, не почуваючи себе безпечним і не довіряючи навіть палатній сторожі, виїхав з Царського Села і удав ся до головної кватири на боевім фронті. Ходить чутка, що цар виїхав до Одеси.

Зелїзничий міст на ріці Неві висаджено у воздух.

Почавши від суботи заворушеня прибрали вже характер зовсім явної революції. На улицях міста розпочала ся боротьба між населенем а поліцією і військами, які позістали вірними правительству.

Зелїзничий міст на ріці Неві революціонери висадили у воздух.

Тридневна боротьба.

По тридневній боротьбі Петроград опинив ся зовсім в руках революціонерів. У вівторок в полудне революціонери були панами положеня. **Полки, яких вислано, щоби вони стріляли на революціонерів, не послухали приказів своїх властий, але перейшли на сторону революціонерів. В богато случаях жовніри вимордували своїх офіцирів.**

Найдовше позістав вірний правительству один фінський полк, який обсадив був будинок маринарки, стріляючи з карабінів і машинових крісів. Прочі полки піддали ся на орській площі по битві з військами, які відразу станули по стороні революціонерів.

Місто зовсім очищено з поліції. Порядок на улицях міста удержували патрульні військові самоходи під командою офіцирів і студентів.

В руках революціонерів опинили ся небаром всі державні будинки в місті, як також касарні, склади оружа й амуніції, і т. д.

Надзвичайне засідане думи.

Провідники послів думи скликали в Таврійській палаті надзвичайне засідане думи, на якім проголошено усунене цілого кабінету і вибір тимчасового правительства.

ЦАР ЗРІК СЯ ПРЕСТОЛА В КОРИСТЬ СВОГО СИНА.

ЛОНДОН, 15. марта. — **Російський цар Николай II. зрік ся престола в користь свого малолїтного сина. Великий князь Михайло Александрович назначений реґентом малолїтного царевича.**

Великий князь Михайло є молодший і одинокий брат царя.

З причини морґантичного подружа на весні 1913 р. цар приказав братови виїхати за границі Росії. Михайло перебував на прогнаню в Англії. Коли вибухла війна, великий князь Михайло за дозволом царя повернув в осени 1914 р. назад до Росії, одержуючи команду над одною із російських армій. В протягу війни не було про нього більше згадки.

НАРОДНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

ПЕТРОГРАД, 16. марта. — Нині оголошено членів, які війшли в склад нового кабінету міністрів:

Князь Юрій Е. Львов, президент кабінету і міністер для внутрішних справ;

Проф. Павло Н. Мілюков, міністер для заграничних справ;

Проф. Мануілов з Москви, міністер просьвіти;

А. І. Гучков, бувший президент думи, міністер війни;

М. І. Шінґарьов, посол з Петрограду, міністер рільництва;

М. Терещенко, посол з Києва, міністер фінансів;

Керенський, посол зі Саратова, міністер судівництва;

Н. В. Некрасов, заступник президента думи, міністер зелїзниць;

М. Ґоднев, посол з Казани, головний контрольор.

ВІДОЗВА ДУМИ ДО ГОЛОВНИХ КОМАНДАНТІВ ВІЙСК І ФЛЬОТИ.

ПЕТРОГРАД, 15. марта. — **Президент думи, Родзянко, вислав телеґрами до командантів фльоти (балтійської і чорноморської) і до головних командантів війск на всіх боєвих фронтах, взиваючи їх, аби вони успокоїли моряків і жовнїрів та запевнили їх, що боротьба проти зовнішних ворогів не має ані на хвилю устати ані ослабнути.**

Генерал Брусілов прислав відповідь отсього змісту: „Телеґраму одержав. Я сповнив свій обовязок зглядом царя і держави".

Відповідь ген. Рузского звучала: „Я сповнив ваші жаданя".

ПРОТОПОПОВ І ШТІРМЕР ЗАМОРДОВАНІ.

КОПЕНГАГЕН, 15. марта. — Часопись „Екстраблядет" доносить на підставі вісти, яка наспіла до російського консуляту, **що бувший президент кабінету, гр. Штірмер, і міністер для внутрішних справ, Протопопов, зістали замордовані.**

ЧЛЕНІВ КАБІНЕТУ І ПОВЕРХ 1.000 УРЯДНИКІВ ПОЛІЦІЇ АРЕШТОВАНО.

СТОКГОЛЬМ, 15. марта. — **Останні вісти з Петрограду доносять, що на приказ думи арештовано всіх членів бувшого кабінету. Також поверх 1.000 урядників поліції находить ся у вязниці.**

НА МОРИ:

НІМЕЦЬКА ЛОДКА ЗАТОПИЛА АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ВАШИНГТОН, 14. марта. — Американський консуль, Стіфенс, з Плимут надіслав отсей урядовий звіт:

„Американський корабель „Алґонкін" з Ню Йорку з набором средств поживи зістав затоплений німецькою підводною лодкою в дорозі з Ню Йорку до Лондону дня 12. марта, о год. 6-тій рано. Капітан корабля доносить, що корабель затоплено при помочи бомб. Цїла залога корабля, зложена з 27 людий, зістала виратувана завдяки власним лодкам. Підводна лодка при ратованю не давала жадної помочи".

(Корабель „Алґонкін" (1.806 тон) належав до американського товариства „Амерікен Стар Лайн". Ладунок корабля виносив около 2.800 тон, передівсім мяса. Вартість набору оцінюють на $1,250.000; вартість самого корабля на $450.000).

ЗАТОПЛЕНЄ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРАБЛЯ НЕ ВПЛИНЕ НА ЗМІНУ СТАНОВИЩА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН, 14. марта. — **Хоч вісти донесли, що американський корабель зістав затоплений без остереженя, в урядових кругах панує переконанє, що се не вплине на зміну становища Злучених Держав супроти Німеччини.**

За тим промовляють ріжні обставини, між иншими отсі: корабель віз воєнну контрабанду; корабель ще в груднї належав до англійської компанії; при затопленю корабля не втратив житє ані один Американець.

НІМЕЦЬКИЙ ЗВІТ ДОНОСИТЬ ПРО ЗАТОПЛЕНЄ 14 КОРАБЛІВ НА 35.000 ТОН.

БЕРЛІН, 15. марта. — **Німецький урядовий звіт доносить про затопленє на Середземнім мори 6 пароплавів і 8 вітрильних кораблів на 35.000 тон.**

Між затопленими є вичислені отсі важнійші кораблї:

Французький зоружений корабель „Атос" (12.644 тон). На покладі корабля находив ся батальон африканського війска і 1.000 робітників, призначених до праці у фабриках амуніції.

Англійський **5.000-тоновий корабель** з воєнними матеріялами; англійський **5.000-тоновий** корабель зі шинами; італійський **2.576-тоновий** корабель з поживою; англійський **8.000-тоновий** корабель і т. п.

В МИНУВШІМ ТИЖНИ АНГЛІЯ ВТРАТИЛА 20 КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН, 14. марта. — Анґлійський урядовий звіт подає, що в протягу останного тижня (то є від 4. до 11. марта) німецькі підводні лодки затопили:

13 кораблів о містоті більшій ніж 1.600 тон.

4 кораблї о містоті меньшій ніж 1.600 тон.

3 рибацькі кораблї.

ВІД ПОЧАТКУ БЛЬОКАДИ ЗАТОПИЛИ НІМЦЇ 1,021.410 ТОН.

Від початку бльокади (то є від 1. лютого) до 15. марта німецькі підводні лодки затопили після дотеперішних урядових звітів німецьких 1,021.410 тон.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

БИТВА НАД НАРАЇВКОЮ. — 267 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 14. марта. — Німецький урядовий звіт звучить:

„АРМІЯ КНЯЗЯ ЛЕОПОЛЬДА: На цілім боевім фронті, почавши від Балтійського моря аж до Днїстра, панують оживлені воєнні операції.

„Над Нараївкою передні відділи союзних війск взяли приступом російсьі становища, знищили значне число підземних хідників і повернули з 2 російськими офіцирами і 265 салдатами назад на свої попередні становища. Крім полонених забрано кільканайцять машинових крісів і метавок.

„Німецькі літаки бомбардували успішно зелїзничу стацію в Радивилові, на північний схід від Бродів.

„АРМІЯ АРХ. ИОСИФА: На сім фронті не зайшла жадна зміна.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Воєнне положенє не змінило ся".

НАД ДНІСТРОМ ПОЛОНЕНО 100 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 15. марта. — Німецький урядовий звіт звучить:

„Недалеко Вітонязя над Стоходом і коло Ямниці на полудне від Дністра відділи союзних війск перевели успішні напади. Поверх 100 Москалів взято в полон і здобуто кілька машинових крісів та метавок".

(Продовженє на стор. 3-ій).

РОДИМЦЇ! ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, БО СЕ ОДИНОКА І НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В АМЕРИЦІ!

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ІДЕ! **Чи вже зароїло ся в кождій українській громаді як в улию? Чи йдуть приготованя? Чи комітети вже зорґанізовані? Чи кождий Українець і кожда Українка готові принести хоч малу жертву для українського народу? До праці! До праці!**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Проєктована автономія Галичини, се нішо инше лише сформоване нової держави. Галичина мала бути цілком відокремлена від Австрії, всі справи краєві мав полагоджувати львівський сойм, а з Австрією Галичина мала мати лише спільну армію, спільну політику заграничну і спільні відносини міжнародні.

Відокремленя Галичини від Австрії жадала німецька радикальна партія, а автономії Галичини бажали і бажають всі польські партії, бо на случай автономії Поляки мали би нагоду примінити „Проєкт на знищенє Руси"...

До віденської „Райхпост" доносять з Копенгаґен:

Петроградська Академія Наук — як доносить „Рѣчь" — вислала до міністра внутрішних справ письмо із запитом, чи він дістав звіт від спеціяльної комісії, висланої Академією на окуповані території в цїли береженя старинностий. Ся комісія складаєть ся з членів Академії Покришкіна і Леонтовича, та з артистів Хотулева і Ходуленкова.

В тімсамім листі Академія Наук повідомляє, що **професор Шмурло,** котрого Академія вислала на західний (галицький) фронт, **знайшов (?) у Перемишли дуже дорогоцінну старинність, а іменно корону, післану папою Інокентієм IV. українському королеви Данилови Романовичови галицькому.** Данило, син князя Романа галицького, був коронований спеціяльно висланими папою Інокентієм IV. послами в Дрогичині (Холмщина) 1253 року. Пізнійше сю корону перемінено на церковно-парадну мітру, а уживав її епископ грецько-католицької церкви в Перемишли.

Москалї, які заняли се місто, **своїм брутальним поведенем спричинили передчасну смерть епископа Чеховича і вивезли до Росії ту дорогоцінну старинно-історичну памятку австрійських Українців.**

Наша редакція дістала від одного з наших читачів ось-таке повідомленє:

Тими днями розіслала Федерація до „своїх" телеграми і письменні вказівки. Федерація взиває їх, аби вони робили зовсім окремі збірки підчас „Українського Дня". Щоби надати правний позір, Федерація радить зажадати від Української Ради пушок і повновластий до збираня жертв, але опісля, по збірці, відіслати сї пушки до канцелярії Федерації.

Чи таке поступованє і такі вказівки є чесні, нехай осудить загал. Ми лише завважаємо, що нарід, позбавлений моральних засад, не довго зможе жити між иншими народами.

Берлінський соціялістичний „Форвертс", обговорюючи нинішні критичні відносини між Німеччиною і Злученими Державами, пише:

Одно є лише певним, а іменно, що американська военна преса викликує нечуваний натиск на публичну опінію, розуміеть ся в цїли вмовленя в нарід обовязків, про які висказав ся президент Вілсон, кажучи: **„Нині цофнути ся є неможливо!"**

Тут лежить небезпека. Треба бути слїпим, аби думати, що президент Вілсон задля своєї теперішної повільности не буде робити дальших кроків щодо війни.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

„Український День"
І ПОВИННІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.

(Надіслана стаття).

„Український День", назначений на 21. цьвітня, буде без сумніву записаний в історії змагань українського народу до визволеня яко подія великої ваги. „Український День" має для Українців далеко більше значінє ніж мав „Польський День" для Поляків, або „Жидівський День" для Жидів. Бо не самі жертви поможуть Українцям. **Українській справі поможе передівсім те, що на поміч українському народови спішить культурний нарід Злучених Держав. Українській справі поможе те, що про неї вела ся дебата в конґресі такої могучої держави, якою є Злучені Держави. Українській справі поможе те, що правительство Злучених Держав признає Українців окремою нацією. Українській справі вкінци поможе те, що в день 21. цьвітня по цілій земли Вашінґтона залунає імя українського народу, появлять ся статі про його неволю і його змаганя до свободи.**

„Український День" се великий і много значучий здобуток українського народу. Се цінний дар, випрошений в американського правительства „Українською Радою" при співучасти Впр. Адміністратора нашої церкви.

Коли зважимо, що „Українська Рада" за чотири місяці свого істнованя змогла вистарати ся о „Український День", то мусимо признати, що провідники і члени „Української Ради" се люди, яким добро і визвіл України лежить на серці і на умі. Провідники „Української Ради" мали перед собою не лише працю конечну в таких случаях; вони мали перед собою чимало перешкод — не лиш від чужих ворогів, але й від своїх власних.

Власне ті перешкоди, ставлені таки „своїми" людьми, такими, що признають ся до українства, се була чи не найбільша трудність, яку „Українська Рада" поборола.

Український нарід буде вдячний американському правительству за його прихильність. Український нарід буде благословити той час, в якім заложила ся Українська Рада, і її провідників, які своїми невсипущими трудами вивдигнули українську справу перед Американцями, а тимсамим перед цілим сьвітом. Бо вістка про „Український День" знайде широкий відгомін в пресі усего сьвіта.

Тепер український загал в Америці повинен показати, що він вміє оцінити вагу „Українського Дня". Най не буде Українця, який не причинив би ся для збірки для українських жертв війни. Коли дають чужинці, то тимбільше повинні дати Українці. Українці повинні дати не тільки гроші, але і працю.

Українці в Америці повинні також показати, що вони вміють оцінити заходи Української Ради і її провідників. Проти Української Ради виступає тепер богато ворогів. Виступають Поляки і Росіяни і кацапи і таки свої псевдопатріоти. Чужі Українській Раді лиха не заподіють. Але свої псевдо-патріоти все будуть старати ся розбити орґанізацію, яка їм не на руку і яка перешкаджає їм у їх інтересах. Свої вороги будуть виступати проти провідників Української Ради за їх патріотизм, за їх непохитність. Свої вороги будуть виступати проти Української Ради, бо Українська Рада се не є орґанізація модерних москвофілів, ані соціялістів-інтернаціоналістів.

Українці! По котрій стороні Ви станете? Кого Ви підіпрете?

Чи Ви зважите ся підпирати всілякі федерації, що несуть між наш нарід інтернаціоналізм, моральне зіпсутє і занепад патріотизму? Чи Ви посьмієте стати по стороні горстки збанкротованих інтеліґентиків-панків, які з легким серцем сіють народним грошем як половою, тай ширять в народі кириню і роздор? Чи Ви станете по другій стороні, по стороні Української Ради? Станути по стороні Української Ради, значить станути до праці для народнього добра з людьми поважними і розумними і дійсними патріотами. Станути по стороні Української Ради, значить помогти в народній праці людям, які вистарали ся о „Український День". **Станути по стороні Української Ради, значить сповнити свій сьвятий обовязок супроти рідного краю і народу.**

Українці!

Хто не сповнить свого народного обовязку тепер, коли на нас звернені очи цілого сьвіта, той перейде в історію українського народу разом з провідниками всіляких соціялістичних федерацій і загадочними делеґатами, яко зрадник рідного народу.

Не-федераційник.

ЯКИХ КОРИСТИЙ МОЖУТЬ НАДІЯТИ СЯ ЧЛЕНИ Р. Н. СОЮЗА ВІД „АРДАНІВСЬКОЇ СИСТЕМИ".

(Дальше).

б) Обезпеченє на ціле житє без вступного.

Се друга табличка, якою задумав отець Ардан ущасливити нових членів Р. Н. Союза. **Спосіб платженя після сеї таблички ріжнить ся від попередної таблички (W) тим, що новий член не платить 2 доляри вступного, але за те платить через ціле житє по кілька або кільканайцять центів місячно більше.**

Придивім ся близше, яке то „добродійство" спливає на члена, котрого отець Ардан приймає без вступного.

На примір:

20-літний член, обезпечений на $500, платить після таблички W сталу місячну вкладку в сумі **80 центів,** заплативши $2 вписового.

20-літний член, обезпечений на $500, але принятий без вступного ($2), мусить платити сталу місячну вкладку в сумі **89 центів.**

Иншими словами: новий член, давши ся зловити на табличку без вступного, буде мусів через ціле своє житє платити що місяця **по 9 центів** більше. Се робить на рік 12×9=**$1.08. Приймім, що 20-літний член доживає пересічно 60 року житя, то се зробило би за 40 літ $43.20** (не числячи проценту). **Або ще иншими словами: член, котрий не заплатив $2 вступного, заплатить за те $43.20.**

Возьмім другий примір:

20-літний член, обезпечений на $1.000, платить після таблички W сталу місячну вкладку в сумі **$1.25,** заплативши $2.00 вступного.

20-літний член, обезпечений на $1.000, але принятий без вступного ($2), мусить платити сталу місячну вкладку в сумі **$1.43.**

Иншими словами: новий член, повіривши, що табличка, придумана отцем Арданом, є уложена справедливо і в користь членів, буде мусів платити через ціле своє житє що місяця **по 18 центів більше.** Се робить на рік 12×18=**$2.16. Приймім, що 20-літний член доживає пересічно 60 року житя, то се зробило би за 40 літ $86.40** (не числячи проценту).

До подібних вислідів дійдемо, коли візьмемо якийнебудь вік і якунебудь суму обезпеченя.

І чи не гарний то спосіб видумав отець Ардан для тих членів, які, віручи в його мудрість і благородність, впишуть ся в члени Р. Н. Союза після таблички без вступного?

Чиж се не є „благородним" здерти з темного і несьвідомого брата $43.20 або $86.40 замісць $2.00?

Та сього мало. Отець Ардан хвалить ся ще, що він постарав ся для нових членів о всі можливі вигоди і користи. Яка зі сего користь і яка вигода для членів, ми бачили на повисше наведених примірах.

Отець Ардан числить на темноту і несьвідомість наших людий. Він числить на те, що найдуть ся люди, які злакомивши ся, що до Р. Н. Союза не треба платити вступного ($2), юрбою будуть бігти до нього. А він нишком буде сьміяти ся, що потрафив наставити так виравно на них сильце.

Чи богато жертв впаде в наставлені сїти, се покаже будучність. Можна однак надіяти ся, що кождий, навіть лише трохи думаючий чоловік, пізнасть ся легко на сїм підступі отця Ардана.

Не можна тут поминути ще одної цікавої прояви.

Обі таблички (зі вступним і без вступного) числять аж по 10 кляс. Член може обезпечити ся почавши від $100 аж до $1.000. Возьмім під розвагу найнизшу клясу обезпеченя, обезпеченє на $100.

20-літний член, на примір, платить при обезпеченю на $100 сталу місячну вкладку в сумі 44 центів.

Придивім ся, кілько центів з тих 44 центів припадає властиво на фонд посмертний, а кілько на адміністраційний? **На посмертний фонд припадає 9 центів, а на адміністрацію 35 центів.** Чи се годить ся, щоби за адмініструванє 9 центами платити аж 35 центів? Як се погодити? Чи се не є звичайним патяганєм?

Таж нині не в запомоговій орґанізації, але в звичайній асекураційній компанії можна обезпечити ся на $100 при платженю 10 центів тижнево, і то на 25-літне пережитє (то значить, що обезпечений ще за житя, по 25 літах, дістане своє обезпеченє в сумі $100). Заходить питанє, яким чином асекураційна компанія, яка не є орґанізацією добродійною, запомоговою, але є обчислена на зиски (на дивіденди, на добре платні посади директорів і урядників), може вийти на своє і дати більші користи для обезпечених ніж орґанізація отця Ардана. Яка сему причина? Коли ми говорили, що асекураційні компанії є заложені для бізнесу одиниць, для бізнесу директорів компанії, то що-ж доперва можна подумати про орґанізацію отця Ардана, яка каже своїм членам більше платити, а дає меньше корисні условя ніж звичайна компанія асекураційна.

Чи може отець Ардан каже платити так дорого за сам „гонор" належаня до його орґанізації?

(Дальше буде).

ІВАН ФРАНКО.

Я не жалуюсь на тебе, доле...

Я не жалуюсь на тебе, доле:
Добре ти вела мене, мов мати.
Таж де хліб родити має поле,
Мусить плуг квітки з корінем рвати.

Важко плуг скрипить у чорній скибі
І квітки зітхають у сконаню...

Серце рвесь, уста німі мов риби,
І душа вглубляєсь в люту рану.

А ти йдеш з сївнею й тихо сієш
В чорні скиби і незрослі рани
Нове сімя, нові надії,
І вдихаєш дух житя румяний.

ВИЧЕРПАНЄ ПРИНЕСЕ ВІЙНІ КОНЕЦЬ.

Війна вже не може довше тривати. Мимо запевнень одної і другої воюючої сторони про побіду в останних тижнях знаки зближаючого ся вичерпаня народів стають ся чимраз вірнійшими і більше замітними.

Справа поживи в Німеччині находить ся в положеню, яке каже народови закінчити війну. Аліянти ще не осягнули своєї цїли — виголодити Німеччину, однак під кождим оглядом німецький нарід терпить на недостачу поживи.

Француський нарід терпить тяжко і сили його вже на вичерпаню. Недостача угля принесла населеню Франції тяжку нужду, промисл упав, фабрики здержані і нема виглядів на поліпшенє сих невідрадних відносин. Майже 30 місяців провадить Франція війну у своїм власнім краю. Страшні знищеня не лише в мастку, але і в людях. Урядова статистика виказує, що Франція на німецькім фронті стратила більше війска ніж Німеччина на обох фронтах. Француський нарід є умучений війною, є незадоволений. Се незадоволенє є звернене проти нинішного правительства. Упадок кобінету Бріяна є лише питанєм кількох днів. Нове правительство не буде всилї зарадити лихови. В інтеліґентних кругах панує переконанє, що мрія Франції побити Німеччину остане дальше мрією. А тимчасом дійсність представлять ся инакше. Дійсність каже француському народови ратувати себе яко державну націю від загибели.

Не лїпше стоїть справа в Анґлії, хоч її край найменьше потерпів. Але і там недостача і голод з дня на день змагають ся. Опозиція проти диктаторства Лойда Джорджа чимраз заостряють ся.

Положенє Росії є найгрізнійше. Там є революційна партія, яка про дальше веденє війни не хоче і чути. Від часу, як думських послів відіслано домів, а роботу державної ради припинено, революційна партія взяла верх. І тепер в Росії вибухла революція, яка може змінити ціле военне положенє і приспішить мир. Мілїтарна сила Росії не є ще зломана, але вона знаходить ся в такім стані, який не дозволяє вже розпочати офензиву.

Надходячі битви на західнім фронті приспішать конець війни, може навіть не в значіню цілковитої побіди одної сторони. Але коли аліянти знова засіють француські поля страшними жертвами, тоді треба сподівати ся, що союз аліянтів вже довше не удержить ся. Народи вже вичерпані та умучені. Сяк чи так — війна вже довго не потриває. Воюючі народи зведуть ще можливо один кровавий бій, по якім наступить конець війни і мир.

ЗАГАДОЧНЕ ПОЛОЖЕНЄ РОСІЇ.

Внутрішне політичне положенє Росії з кождим днем ставало прикрійше. „Росія — писала ще в січни московська ґазета „Русскія Вѣдомости" — знаходить ся тепер в загадочнім положеню. В хвили, коли Росія потребує найбільших сил проти зверхного ворога, вона буде змушена зужити їх проти власного народу. Переслїдуванє суспільних орґанізацій прибирає щораз острійші форми. В Москві скоїли ся такі події, про які вже від довгого часу говорить ціле місто і ціла Росія, а пресї заборонено про се щонебудь згадувати".

В Москві заборонено відбувати збори Союза Міст. Заборонено збори фабрикантів, збори природничого й історичного товариства при московськім університеті. Не дозволено збирати ся на наради журналїстам, ґеоґрафам, етноґрафам, природознавцям і т. п. Взагалї заборонено збори всяких культурних товариств.

Такі зарядженя московської поліції викликали в цілій Росії занепокоєнє, а навіть обуренє. На руки премієра, міністерства внутрішних справ і президента думи посипали ся з цілої Росії тисячі протестів проти правительственного режіму. Остра форма протестів, жадаючих також зміни правительства, захитала становище Трепова і він мусів уступити з уряду премієра. А Протопопова, майстра чорносотенного режіму, не лише не усунено від правительственної керми, але ще й іменовано міністром внутрішних справ.

Боротьба о першеньство провадила ся дальше. В деяких случаях ся боротьба прибирала на зверх острі форми. Так приміром двірська дама, княгиня Васильчикова (родом княжна Мещерська), жінка бувшого міністра краєвого промислу, вислала до царя лист, в якім оскаржувала ті темні сили Росії, про які так богато говорило ся в думі. У відповідь на сей лист вона дістала письмо з приказом: „Протягом 24 годин опустити двір!" Такасама доля стрінула ґрафиню Ігнатієву. А коли за тими дамами упімнув ся бувший міністер просьвіти П. М. Кайфман-Туркестанський, його також прогнано сейчас з двора.

Останні події, які скоїли ся на улицях Москви і Петроґраду, розвязали загадочне положенє Росії, про яке говорили „Русскія Вѣдомости". У відповідь на загадку в Росії вибухла революція.

Як почуєш в ночи край свойого вікна,
Що щось плаче і хлипає важко,
Не трівож ся зовсім, не збавляй собі сна,
Не диви ся в той бік, моя пташко!

Се не та сирота, що без мами блука,
Не голодий жебрак, моя зірко,
Се розпука моя, невтишима тоска,
Се любов моя плаче так гірко.

Іван Франко.

ПРОТЕСТ

НА ВІДКРИТИЙ ЛИСТ В „РОБІТНИКУ".

(Допись).

В „Робітнику" (ч. 8, з 22. лютого б. р.) на стороні 3-тій появив ся „Відкритий лист". З огляду, що лист сей е підписаний моїм іменем, я почуваю ся до обовязку спростувати його.

Лист починаеть ся словами: „Лист від Вас панове одержав один і другий, в справі відновленя передплати на „Свободу". Неподобаесь мені що редакція „Свободи" клопоче мені голову вже другий раз з відновленем передплати на 1917 р. Чиж не може вам панове редактори від „Свободи" бути се зрозумілим, що если я не подав передплати на „Свободу" и навіть не відписав нічого на Ваш лист, то значить, що я не потрібую „Вашої ґазети?" і т. д.

Не хочу тут наводити цілого листа, бо забрало би богато часу і місця. Тільки почуваю ся до обовязку заявити, що **я, Андрій Кушляк, не давав жадного листа до поміщеня в „Робітнику"!** Не знаю, кому то прийшла охота ховати ся за мої плечі і кидати болотом на людий, мені нічого невинних. Автор того листа мае бути моїм недавним знакомим, як видно з його листа, в котрім зазначує, що я читаю „Свободу" через два роки. Однак тут автор помилив ся, бо я читаю „Свободу" не два роки, як се він твердить; але через 8 літ і буду її читати і передплачувати надальше, як лише мої обставини на се дозволять.

Але не в тім діло. Діло в тім, яке право мав той самозванець поступити в так нелюдський спосіб? В так огидний спосіб може поступити чоловік, в котрого нема ні трохи людського почутя ні совісти. Бо людина, яка хоче себе людиною називати, так не поступить.

Коли чоловік мае якісь особисті, чи партійні непорозуміня, то повинен виступати вперед сьміло, а не ховати ся за плечі другого, наче злодій, і відти чернити людий, не розбираючи, чи вони винуваті, чи ні. Бо й справді, чим редакція „Свободи" заслужила на таке очернене? Хиба тим, що пригадала мені, що моя передплата скінчила ся і пора її відновити. (Се зробила адміністрація часописи, а не редакція. — Замітка редакції „Свободи"). Треба знати, що так роблять не лише редактори „Свободи" але всі редакції. Значить, нема причини накидати ся на нікого. Накидати ся може лише чоловік з розумом автора висше згаданого листа.

Андрій Кушляк,
Клівленд, О.

„ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНЕ" ВІЧЕ.

(Допись).

Нюйорський відділ Української Федерації Соціялістичної Партії скликав був на неділю (4. с. м.) до Арлінґтон галі віче, на котрім мав говорити російський соціяліст Троцький і провідник нюйорських соціялістів Гілквіт.

Коли вже присутних на гали було значне число, тоді предсідатель п. Шевчук отворив віче, уділивши відтак голосу пані Тересі Малкел. Вона, звісна соціялістична аґітаторка, реферувала довший час робітничі справи, взиваючи весь пролетаріят до єдности і спільної боротьби проти кляси богачів.

По промові пані Малкел забрав слово п. О. Кульчицький, який, сказати правду, наплів три міхи полови. Що задумав говорити, того не скінчив. Говорив про державний імперіялізм, а скінчив на рабстві соціялізму.

Відтак до присутних заговорив п. Зорін, редактор російської ґазети „Новый Міръ". На вступі він заявив, що його дуже тішить се, що українська нація не є ще державною, бо тимсамим вона не відповідае за наслідки сеї страшної і братовбийчої війни.

В дальшім тяґу бесіди він сказав нам ту сьвяту і щиру правду, яка в нас так вірно практикуеть ся. „Всі сподівали ся, — говорив п. Зорін — що білий цар прийде освободити галицьких Українців від польської шляхти, від жидівських пявок та від австрійських податків. Але на жаль воно стало ся инакше. Росія прийшла визволити галицьких Українців від України!"

З хвилею, як п. Зорін скінчив свою промову, на гали запанувала справдішна „політична" ситуація. Бесідники перейшли на нову тему реферованя „робітничих справ". Слово забрав п. Кульчицький і назвав всіх і вся зрадниками, аґентами і т. п.

В тій справі забрав голос п. О. Ревюк, кажучи, що лише при „Українській Раді" е аґенти, а при „Федерації Українців" нема.

На се відповідае предсідатель віча, п. Шевчук, що і при Федерації е аґенти. Один з них е певно російським аґентом, бо приїхав тут за гроші якогось російського графа. П. Цеґлинський, почувши се, виніс ся з галі.

П. Ревюк хотів ще дещо говорити, але присутні почали кричати: Сідай, сідай! Він не вміє говорити...

Дальше п. Ревюкови почали закидати, що він не е соціяліст, але „лоер"; що він нічого не робить для соціялістів і т. п.

При кінци треба ще згадати, що п. Кульчицький мокрим рядном накинув ся на всіх, що занимають ся збірками датків на жертви війни. Він сказав, що не треба підпомагати голодних в старім краю, бо тим лише продовжуеть ся війну. І конець кінцем соціялісти рішили не приступати до ніякої політичної орґанізації і ніяких датків на жертви війни не давати.

Отсе зразок любови „соціялістів" до народу.

Нюйорчанин.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

НЕБЕЗПЕКА ЗІРВАНЯ ЗНОСИН З АВСТРО-УГОРЩИНОЮ ВІДВЕРНЕНА.

ВІДЕНЬ, 14. марта. — **Вісти, які наспіли з Вашінґтону з нагоди дорученя ноти Австро-Угорщини, позволяють здогадувати ся, що небезпека зірваня зносин між обома державами зістала покищо відвернена.**

Відповідь Австро-Угорщини дає Злученим Державам нагоду до веденя дальших переговорів в справі боротьби на мори.

Що згадана небезпека зістала покищо усунена, здогадують ся також з того, що американський посол виїхав з Відня на довший відпочинок в Альпи.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ ПОСОЛ, ҐР. БЕРНСТОРФ, ПРИБУВ ВЖЕ ДО БЕРЛІНА.

БЕРЛИН, 14. марта. — Нині перед полуднем прибув окремим поїздом ґр. Бернсторф до Берліна.

Пополудни відбув ґр. Бернсторф довшу параду з канцлєром і в міністерстві для заграничних справ.

Завтра відїде ґр. Бернсторф до головної кватири німецького цісаря.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОСОЛ, ДЖЕРАРД, ПРИБУВ ДО ВАШІНҐТОНУ.

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Нині пополудни прибув американський посол, Джерард, до Вашінґтону.

На зелізничій стації ожидали його приїзду секретар Тумулті і урядники з департаменту для заграничних справ.

Посол Джерард удав ся опісля до департаменту для заграничних справ, де відбув довшу конференцію зі секретарем Ленсінґом.

ВІЙНА АБО МИР.

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Поворот ґр. Бернсторфа до Берліна і Джерарда до Вашінґтону буде мати великий вплив на уложене дальших відносин між Німеччиною і Злученими Державами.

Особливо велику вагу приписують інформаціям, які уділять оба посли своїм правительствам. В політичних кругах панує переконане, що від інформацій обох послів буде залежати або ще довша і страшнійша війна, або прискорене мира.

—o—

ХІНИ ЗІРВАЛИ ДИПЛЬОМАТИЧНІ ЗНОСИНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — **Департамент для заграничних справ одержав нині урядове повідомлене про зірване дипльоматичних зносин між Хінами а Німеччиною.**

Хінське правительство вручило німецькому послови в Пекіні пашпорт.

Рівночасно хінські власти взяли в посіданє 6 німецьких торговельних кораблів, які від початку війни находили ся в хінських пристанях.

Відозва до ДЖЕРЗИСІТСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

ДОРОГІ РОДИМЦІ!

ЗАХОДОМ ВСІХ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ, ЯК ТАКОЖ І ЦЕРКОВНОЇ ГРОМАДИ

відбудуть ся

В СЮ НЕДІЛЮ, 18. МАРЦЯ 1917 Р.

в церковній гали

на Sussex cor. Greene улици

ТОЧНО О ГОД. 3-тій ПОПОЛУДНИ

ВСЕНАРОДНІ ЗБОРИ

В СПРАВІ

„Українського Дня"

Сподіємось, що не забракне ані одного Українця ані Українки, позаяк справа великої ваги, і тому кождий повинен взяти ділильну участь на сих зборах.

З окрема просить ся всіх дівчат і хлопців, щоб прибули на збори і голосились до збірки жертв підчас „Українського Дня".

МІСЦЕВИЙ КОМІТЕТ „УКРАЇНСЬКОЇ РАДИ".

Володимир Сиротенко.

Дайте отрути!

Дайте отрути!
Я хочу забути
Прокляте жите, хоч на мить...
Тяжко те знати,
Що де були хати,
Сади зеленіли,
Робітники жили,
Там тепер попіл димить...
Не хочу здобути
Такої отрути,
Щоб з серця зробить каменюку,
Щоб мовчки дивитись,
Як кров може лятись,
Як стогнуть усюди
Катовані люди,
Як терплять пекельную муку.
Я хочу такої
Отрути сьвятої,
Щоб серце моє ликувало,
Щоб бачить: конає
Горе безкрає,
Люди голодні
Зробились свободні
І все проти кривди повстало.
Я бачити хочу
Силу робочу
В сьвіті науки й братерства,
Без сліз і насильства,
Без крови, бездільства,
Без наймита, пана,
Корони й жупана,
Без всякого зла й шкіродерства.
Дайте-ж отрути,
Щоб болів не чути,
Щоб лекше зробилось мені,
Щоб бачити долю,
Братерство і волю,
Науки обнови,
Обійми любови,
Хоч серед ночи, у сні!...

Ню Йорк, 1. марта 1917.

Повідомленє.

Отсим подаєть ся до загального відома, що **референт з рамени просьвітно-шкільної секції „Української Ради" переведе відчит змісту своєрідного, цінавого і поучаючого, та ще й ілюстрованого сьвітляними образками, в COHOES, N. Y., дня 18-го с. м.**

На той відчит запрошуєть ся дотичних місцевих і околичних Родимців-Українців.

Дмитро Андрейко,
секр. просьв.-шкільної секції „Укр. Ради".

Коли у тебе в хаті є гість, то не хвали перед ним своєї жінки і не позволяй дітям підлещувати ся йому.

ПОЗІР! БРУКЛИН, Н. Й. ПОЗІР!

ЗАХОДАМИ ГР.-КАТ. ПАРОХІЇ СОШЕСТВІЯ СВ. ДУХА В БРУКЛИНІ, Н. Й.

відограють члени місцевої читальні

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. МАРТА 1917 Р.

О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ ТОЧНО

в церковній гали, 160 Норт 5-та улиця, Бруклин, Н. Й.

— ПРЕДСТАВЛЕНЄ —

„ВИХОВАНЕЦЬ"

народна комедія в 3-ох діях зі співами, Л. Янчука.

О С О Б И:

Катерина, вдова ....п-на Катерина Мусій
Івась, її дитина ....п. Федор Андрейчук
Наталка, її дитина ....п-на Катерина Кузьма
Олеся, її вихованка ....п-на Анна Гарматюк
Омелько, її вихованець ....п. Йосиф Шишорак
Сват ....п. Яким Кузьма
Семен, любовник Олесі ....п. Василь Третяк
І-ий Гість ....п. Андрей Павлишин
ІІ-ий Гість ....п. Василь Данчевський
Прося ....п-на Анна Лотоцька
Дуня ....п-на Марія Васько (Дмитра)
Харлампій Калістратович, дяк .....п. Михаїл Машталір

Дівчата, парубки, школярі. — Діеть ся на Україні.

Діриґент і режісер п. ВОЛОДИМИР КАСЬКІВ.

Ціна тікетів 50 і 25 центів.

УВАГА. Позаяк крісла будуть під числами, длятого просить ся, щоб гості, котрі прийдуть з дітьми тримали їх при собі. Дітий старших пустить ся за половину ціни. Хто хоче мати добре місце до сидженя нехай купує тікет зараз. Єсли не стане для Вас тікета, то будете самі собі винні. 32-34

Дорогі Братя і Сестри! Отсим запрошуємо Вас на дуже гарне і поучаюче представленє. Прибудьте численно, бо весь дохід призначений на нашу місцеву гр.-кат. церков. Нехай не буде поміж нами одиниці, котраб не явилась в повисше згаданім дни в гали церковній. Бо, єсли аматори не жалували стільки труду і праці над вивченєм ся, тож не пожалуйте і Ви свого маленького труду для власного вдоволеня. А будете мати не тільно розривку, але і велику користь моральну. Тож прибудьте як найчисленнійше, а сповните христіянський обовязок; а Господь Бог стократно нагородить Вам за се. Памятайте особливо у св. великім пості на трету заповідь Божу, котра наказує віддати славу Господу Богу, а решту провести на розривках дозволених св. церквою. Тим, що не схотять зрозуміти сего поклику, повторимо отсими словами: „Отче небесний відпусти їм, бо они не знають що роблять". — Не забудьте на день 25. марта с. р. в неділю, о годині 7.30 вечером.

КОМІТЕТ ПАРОХІЯЛЬНИЙ.

Тікети можна купувати на офісі парохіяльнім, а також у комітетових церкви і членів „Бояна".

СПРАВЕДЛИВА ВИГРАНА.

„Ді Нейшенел Лейбор Трібюн", урядовий орґан через 30 літ пітсбурської працюючої кляси, підняв був борбу проти баламутних оголошень патентованих медицин. Репрезентанти сеї часописи розслїджували тисячі листів, в яких однак захвалювано Болгарський Кровний Чай. І ся часопись сама оголошує тепер Болгарський Кровний Чай в тім переконаню, що сей продукт є знаменитий і має много лічних прикмет. Особливо женщини хвалять Болгарський Кровний Чай. Сей чай усуне простуду протягом одної ночи і кожда родина повинна набути його до власного ужитку.

Ось що пише про успішність сего чаю п. Петро Марич, Бакса 172, Тілтонвіл, Огайо:

„Маю честь повідомити Вас, що Ваш успішний Болгарський Кровний Чай оказав ся для мене вельми успішним і я уживаю його вже від довшого часу.

„Я терпів на зле травленє і бувбим давно вже умер, коли би я не був ужив Болгарського Кровного Чаю, який одиноко продовжив моє житє. Прошу прислати мені ще одну долярову пачку того ліку".

Одна велика пачка Болгарського Кровного Чаю вистане для цілої родини на пять місяців. За доляра одну, а 6 пачок за 5.00 дол., вишле кождому: —

MARVEL PRODUCTS CO.,
29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.
(Adv.)

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Конференція пятьох ґевернорів.

Нині відбуваєть ся в Філядельфії конференція ґевернорів стейтів: Ню Йорк, Ню Джерзи, Делавар, Мериленд і Пенсильванія. Конференція має обговорити і виготовити пляни підпомоги правительства Злучених Держав на случай війни.

Зі стейту Айдаго.

Леґіслятура стейту Айдаго відкинула законопроект, який забороняв подруже білих з Японцями.

Пороблено рішучі кроки заборони адвертайзмованя всяких горячих напитків в стейті.

Справу утвореня нового стейту з 10 північних повітів стейту Айдаго відложено на два роки пізнійше.

Дж. П. Морґан заасекурував ся на 2,500.000 долярів.

Американський мілїонер і головний доставець воєнних матеріялів для Анґлії, Дж. П. Морґан, заасекурував своє житє в „Ню Йорк Лайф Іншуренс Компани" на 2,500.-000 долярів. Річна асекураційна вкладка виносить 112.000 долярів.

В Злучених Державах є 17,000.000 католиків.

Видавництво „Офішел Кетолік Діректори" на рік 1917-тий подає, що в Злучених Державах є 17,022.879 католиків. В кольоніях Злучених Держав жиє 8,413.257 католиків.

В Злучених Державах є 27 стейтів, в котрих католицьке населенє виносить понад 100 тисяч. Сі стейти йдуть у слідуючім порядку:

Ню Йорк	2,962.971
Пенсильванія	1,865.000
Ілліноіс	1,482.587
Массачусетс	1,406.913
Огайо	832.894
Ню Джерзи	712.000
Мішіґен	631.000
Вісконзін	586.857
Луїзіяна	549.700
Мізурі	531.000
Каліфорнія	524.233
Коннектікут	508.498
Миннесота	478.335
Тексас	411.790
Мериленд і Дістрікт оф Колюмбія	278.000
Род Айленд	275.000
Айова	263.431
Індіяна	255.255
Кентокі	181.686
Ню Мексико	150.573
Ню Гемпшір	134.000
Мейн	133.627
Канзас	131.128
Небраска	115.433
Колорадо	110.987
Норт Дакота	104.371
Монтана	101.200

10 мілїонів долярів чистого доходу з розпродажи цукру.

„Амерікен Шуґер Рефайнінґ Ко." доносить, що за останний фіскальний рік ся компанія продала цукру за 200,000.000 долярів. Чистий дохід з розпродажи виносить 9,756.379 долярів.

В 1915 році чистий дохід сеї компанії виносив 2,991.465 долярів, а в 1914 році 2,791.050 долярів.

Судова розправа тягнула ся 27 літ.

Суд в Блейрставн, Н. Дж., покінчив вчера розправу пані С. Сновер, котра ще в 1880 році оскаржила паню Г. Вайлівер за крадіж любови її чоловіка. Справа покінчила ся без рішеня. Обі женщини ще жиють і вже тепер діждали ся внуків.

Поповнив самовбийство, бо не хотів мити начиня.

13-літний хлопець Раймонд Кенов з Гейледон, Н. Дж., поповнив самовбийство після того, як мама казала йому мити начинє. Учувши приказ мами, син похитав головою і казав, що буде мити начинє, але перше мусить полагодити якусь справу в пивници. Пів години пізнійше по його відході з хати молодший брат знайшов Раймонда вже неживого, висячого в пивници на шнурку.

Приїхав з Анґлії взяти шлюб в Америці.

До Злучених Держав приїхав молодий, 27-літний анґлійський лорд, Джордж Веллеслей, аби тут подружити ся з Луїзою Ґестер Памела Веллеслей. Послідна була жінкою старшого брата лорда Веллеслея, а відтак повдовіла. В Анґлії однак закон не дозволяє, щоби брат женив ся з вдовою, бувшою жінкою другого брата. В Ню Йорку вони вже повінчали ся.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Другий український кандидат на посла в Альберті.

В домі фармера Семена Озібрка в Він, Альта., відбула ся конвенція, на якій було присутних 37 делеґатів Українців і 2 делеґати Анґлійці. Поставлено двох українських кандидатів: п. С. Озібрку і п. Гната Кукуру з Едмонтону.

По голосованю п. Кукура зістав більшостию голосів заіменований яко український незалежний кандидат. Г. Кукура є з ряду другим українським кандидатом на посла в провінції Альберта. Першим кандидатом є п. Михайлишин.

Примусова військова служба в Канаді.

Капітан Гіндлей, який є заразом прічером, оголосив в неділю (4. с. м.) в одній церкви, що в Канаді буде небаром примусовий побір рекрута. Ся ухвала западе за 30 або 40 днів.

З початку покличуть около 50.000 людий, рівне число з кождої провінції. Безженні від 18 до 45 літ підуть наперед.

800 долярів кари за горівку.

Вінніпеґський суд засудив чотирох людий на заплачене по 200 долярів гривни, за зневагу прогібіційного закона. Між засудженими є два Українці: Іван Нокас і Василь Черчук.

НОВИНКИ.

Нові іменованя до австрійської палати панів.

„Берлінер Таґеблят" доносить, що в найблизших днях до австрійської палати панів будуть покликані слідуючі особи: історик др. Фрідюнґ; бувший редактор „Нає Фрає Прессе", Моріц Венедікт; бувший редактор „Нає Вінер Таґеблят", Вільгельм Сінґер; шеф віденського банку Ротшільда, барон Луіс Ротшільд; президент жидівського культурного товариства, др. Штерн і головний директор анґлійсько-австрійських банків, проф. др. Ляндесберґер.

Австралійський парлямент розвязаний.

З причини сильної обструкції робітничих послів в австралійськім парляменті правительство Австралії зарядило замкнене обох парляментарних палат. З тої причини премієр Гюз не візьме участи в лондонській конференції премієрів анґлійських кольоній.

Голод закінчить війну.

Тепер найважнійшим питанем воюючих держав є справа поживи. Французький парлямент прийшов до переконаня, що голод закінчить війну в біжучім році, бо в кождій воюючій державі даєть ся відчувати страшний брак поживи. В Анґлії справа поживи є найважнійшим питанем.

Република Перу перед революцією.

Полуднево-американська република Перу переживає дуже неспокійні часи. Замордоване парляментарних послів, а головно посла Рафаля Ґрава, викликало сильне обурене населеня і части державних властий проти президента.

Брат замордованого посла Ґрава видав манїфест, в якім цїлу вину морду звалює на президента републики, Парда. Всьо населене републики підозріває президента Парда, що він брав участь в убийстві.

В краю кождої хвилї може вибухнути революція.

Бразилійський посол у Відни поповнив самовбийство.

Сенгора Еґер, бразилійський амбасадор у Відни, поповнив самовбийство. Причиною самовбийства була смерть його дїтий, а він у вірі, що й жінка вже не жиє, завдав собі смерть власною рукою.

Понад 500 французьких шляхтичів згинуло на війнї.

Статистика, поміщена в париській „Синій Книзї", виказує, що на 31.564 осіб париської аристократії 2.600 осіб згинуло на поли бою.

Понад 500 убитих походили з чисто шляхотського роду. Між ними є 3 архикнязї, 3 князї, 24 маркізів, 240 ґрафів, 171 марґрафів і 97 баронів. Між тими убитими шляхтичами було 43 ґенералів і 119 полковників.

Турецькі студенти в Німеччині.

Під теперішну пору в Німеччині перебуває 232 турецьких студентів. З них 157 удержуєть ся власним коштом, 26 виключно коштом суспільних орґанізацій, а прочі 49 дістають стипендії. 18 студентів записало ся на технїчний факультет, 23 на медичний факультет, а прочі 191 студіюють економію.

За нарушенє невтральности пійшов на три місяцї до арешту.

Шредер, редактор голяндської часописи „Амстердам Телеґраф", дістав три місяцї арешту за статю, в якій було сказано, що „в центральній Европі є ґрупа несумлінних лотрів, які спричинили війну".

Відтяли жовнірови руку, а відтак знова приложили і рука приросла.

Син одного анґлійського парляментарного посла зістав ранений на боєвім фронтї так нещасливо, що лїкарі мусїли відтяти йому цїлу руку. Відтявши руку, лїкарі вичистили рану, а відтак приложили руку знова і обандажували. Нині рука є цїлком здорова, лише є два цалї коротша від другої.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Вп. Іван Хомицький, Палмертон, Па. — Згадувані Вами околиці знаходять ся в руках Москалів. З посилкою гроший треба здержати ся, бо тепер в тих місцевостях почта не курсує, а хоч би навіть курсувала, то посилати гроші до місцевостий недалеко боєвої лінії є небезпечно.

Т. С., Брістоль, Конн. — Близших інформацій про згадуваний Вами банк ми не маємо, тому не можемо Вам нїщо певного сказати. Найпевнїйшими банкамаи є ті, які стоять під контролею властий даного стейту або під наглядом властий Злучених Держав. Були случаї, що й великі приватні банки банкротували і тяжко запрацьований гріш людий пропадав. Длятого найвідповіднїйше і найпевнїйше є ульокувати свої гроші в почтовій щадници. Закон каже, що кожда особа, котра скінчила 10 літ житя, може вложити на почті 1.000 долярів місячно, але вже більше почта не приймає. Порадьте ся почтового урядника в своїй місцевости і запитайте його про бонди Злучених Держав, які можна купити за необграничену суму. Від почтових ощадностий платять 2%, а від бондів 2½%.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЮТІКА, Н. Й. Тов. „Запорожська Січ", від. 55, вибрало слїдуючий новий рад: М. Граб, предс.; А. Грицай, заст.; І. Понелюк, секр.; Д. Хоптяний, заст.; В. Гречин, кас.; Б. Білинський, заст.; Н. Дюгів і Н. Яцко, контрольори; Н. Гребеняк, дверник.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

НА КОГО СПАДАЄ ВИНА.

(Надіслана стаття).

Недомаганя наші страшні і великі. А головно недомаганя на поли економічнім і промисловім.

Та й не диво. Ми нарід хліборобський. В старім краю ми не мали змоги покористувати ся науками, які ведуть одиницю, нарід і цілу суспільність до добробуту. Ми не мали нагоди запізнати ся з механікою, хемією і т. п. науками, які помагають нині кождій людині уладжувати відповіднійше житє.

Не маючи понятя про сї науки, ми приїхали тут на заробок. А приїхавши тут, ми задля кусника хліба мусїли брати ся до такої роботи, яку нам дали. Отже, чи винуваті ми, що тисячки нас виконують тут найгірші роботи? Чи винуваті ми, що працюємо по фабриках, де про санітарні зарядженя анї мови?

Ми не винуваті, бо не знаємо, як зарадити лихови. Але кажуть, що незнанє ще не оправдує народу! Гірка правда. На кого-ж спадає вина?

В народі є партії, а кожда партія має свої цїли. Кожда партія має також свої органи. Примірон українська іміґрація в Америці є поділена на партійні табори. Партія національ-демократів зі „Свободою" на чолї; партія клерикалів з „Америкою" на чолї, а партія соціялїстів-інтернаціоналїстів з „Робітником" і „Народною Волею" на чолї.

Кожда з тих партій має свої обовязки, а також їх органи мають свої обовязки. „Свобода" яко орґан національ-демократів мусить стерегти національних прав, мусить слїдити за народним житєм. Вона мусить боронити національне добро.

„Америка" яко орґан церковної орґанізації мусить берегти і боронити добро і права церкви.

На основі висше сказаного виходило би, що „робітнича преса" (як звуть себе „Робітник" і „Народна Воля") повинні інтересувати ся робітничою справою. В дійсности сього нема. Вони бавлять ся національною політикою, хоч вона до них не належить.

Повернїм отже до питаня: „На кого спадає вина, що ми не всилї зарадити лихови?" На кого? На ту власне „робітничу пресу", яка не знає своїх цїлий, яка йде не по своїй дорозї, а яка сьміє ще називати себе „соціялїстичною"...

Що-ж є властиво в тій „робітничій пресї"? Перекиньте листки „Робітника" і „Народної Волї", а побачите семешківські фантазії, семешківські напади на другі особи, а про робітничі справи нема нічого. А на вічу якийсь-там інтернаціоналїст кричить: Запренумеруйте собі „Робітника", хоч би вже з тої причини, що Січинський є його редактором...

Що-ж се: модерний соціялїзм, чи жебрацтво?

М. Пшоновський.

ДОПИСИ.

З BRIDGEPORT. CONN.

Вистава театральної штуки.

Заходом читальнї „Просьвіти" в Бріджпорт. Конн., відограно 25. лютого б. р. комедію в 4. діях: „Арендар в клопотї".

Аматори відограли свої ролї несогірше, хотяй перший раз виступили на сцену.

Щойно тепер в Бріджпортї починає ся українське житє. Доси наш нарід тут мало дбав про якусь орґанізацію, про працю. Нам ще далеко до цїли! На поли орґанізаційнім мусимо ще довго працювати, щоби хоч вчасти дорівнати маленьким кольоніям, які є кругом Бріджпорту.

Панує тут незгода, нема єдности, а ми то всьо собі легковажимо!

Найвисший час, Українцї в Бріджпортї, подумати над собою! Не говорю тут вже о старших, але яке вихованє мають нашї дїти? Чи будуть вони колись признаватись до своєї народности? Певно, що нї! Підуть тими стежками, куди їх батьки ходили. Одні в кацапи, а другі попольщать ся, бо українські дїти в Бріджпортї навіть не вміють своєю мовою говорити і не знають, якої вони народности. — Тож пора нам, дорогі Братя, подумати над тим, щоби ми не загубили тут, в Бріджпортї, для народу свого поколїня. За се певно воно само посуджувало би нас колись.

Приглянїмо ся другим народам, як вони дбають, аби їх дїти не були пропавші для своєї нації.

Тож і ми повинні подумати про якусь орґанізацію, про школу, церкву і другі духові орґанізації.

Братя Українцї, думаю, що се й не тяжко нам тут зробити, бо скільки Українців належить до російської церкви, скільки належить до угро-руської, а яке велике число не належить нїде, переводячи недїлї при пиві і картах. А коли би ми мали свою власну церкву, то тодї всї належали би до одного.

Ну, але Господь нам сього не сотворить; мусимо самі працювати.

Тож, дорогі Братя Українцї в Бріджпортї! Орґанізуйте ся, приходїть до читальнї і зачинайте думати про дальшу роботу. Анї один Українець в Бріджпортї не повинен відтягати ся від працї для добра народу.

Нехай же клич „в єдности сила" буде гаслом всїх Українців в Бріджпортї.

Присутний на представленю.

З RARITAN, N. J.

З народного житя.

Читаючи українські часописи, бачу, що майже зі всїх місцевостий, де тільки жиють Українцї, час від часу появляють ся дописи про житє українських робітників. Люди устроюють собі представленя, концерти, вечерницї і т. п., жиють наче в ріднім краю, або ще й красше, бо тут є свобода і воля. Про наш Рарітан ще не було жадної дописи.

Не буду широко розписувати ся про нашу місцевість. Донедавна ся кольонїя не давала нїяких ознак сьвідомого народного житя. Аж щойно в послїдних часах нарід став будити ся з довгого сну.

В нас є два товариства, з котрих одно належить до Українського Народного Союза. Перед кількома місяцями засновано в нас читальню „Просьвіти", але вона ще маленька і бідна. Причина є та, що наші Українцї не знають єдности. Є в нас і такі Українцї, що встидають ся признаватись до своєї народности, а за те признають ся до Поляків. Початково, коли читальня основувала ся, здавало ся, що ось-ось Рарітан стане на рівнї з другими кольонїями, де живуть Українцї. Але ми завели ся в надїях, бо по упливі кількох місяців читальня числить заледви 16 членів. За те сї члени держать ся вірно своєї постанови і є надія, що читальня не упаде, але буде істнувати дальше.

Я маю на думцї також братство св. Михаїла, від. 332 У. Н. Союза. Братство св. Михаїла взяло собі за цїль ширити осьвідомленє між українськими робітниками в Рарітан, Н. Дж. Тому Ви, українські робітники, що ще не належите до братства, зрозумійте вагу сього братства і вступайте громадно до нього і до Українського Народного Союза, котрий рівнож є найпершою і найлїпшою українською орґанізацією в Злучених Державах.

Ів. Бриґіда, член від. 332 У. Н. Союза.

ВИБІР ПОЕЗІЙ ІВАНА ФРАНКА.

Вже вийшов з друку накладом „Свободи" Вибір Поезій Івана Франка. Ся книжка обнимає 128 сторін друку слїдуючого змісту: Житєпис Івана Франка. — Мойсей (поема). — Із книги Кааф. — Каменярі. — Наймит. — Притча про житє. — Сей збірничок поезій повинен находитись у кождого Українця, а передівсїм повинні його набути бібльотеки товариств і читальнї. В теперішній порі, коли скрізь по наших громадах устроюють ся концерти в память Ів. Франка — ся книжка віддасть комітетовим таких сьвят незвичайну прислугу. При помочи сеї книжечки, в якій находить ся обширна житєпись Ів. Франка, можна виладити гарний відчит та найти в нїй богато добірного матеріялу для деклямації. Наклад невеликий, а цїна приступна для кождого, бо всего 35 центів. Замовленя належить висилати на адресу:

„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ, А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Антін Чехов.

БЕЗ ТИТУЛУ.

В V. віці, так як і тепер, що рана сонце вставало й що вечера лягало спати. Рано, коли перші проміні цілували ся з росою, земля оживала, повітре нановняло ся звуками радости, одушевленя й надії, а вечером тота земля затихала й тонула в понурих пітьмах. Дні були як дні, ночи як ночи. Зрідка надтягала хмара й грізно гремів грім, або падала з неба неуважна зьвізда, або прибігав блідий монах і розказував братії, що недалеко від монастира він бачив тиґра — тай тільки, а опісля знов пійшли дні як дні, ночи як ночи.

Монахи працювали й молились Богу, а їх старенький настоятель грав на орґані, складав латинські вірші й писав ноти. Сей чудовий дідусь мав незвичайним талан. Він грав на орґані з таким артизмом, що навіть і найстарші монахи під конець житя мали притуплений слух, не могли здержати сліз, коли з його келії роздавались звуки орґана. Коли він про що говорив, навіть про щось зовсім звичайне, наприклад про дерева, про зьвірів або про море, його не можна було слухати без усьміху або без сліз, і здавало ся, що в його души звеніли такі самі струни, як в орґані. Колиж він гнівав ся, або віддавав ся сильній радости, то його опановував пристрастний порив, на блискучих очах виступали слези, лице ставало румяне, голос гремів, як грім, і монахи, слухаючи його, відчували, як його запал неволив їх души; в такі прегарні, чудові хвилі його власть бувала безгранична, і колиб він наказав своїм монахам кинутись в море, то всі вони що до одного поспішили би з одушевленем сповнити його волю.

Його музика, голос і вірші, в котрих він прославляв Бога, небо й землю, були для монахів жерелом безнастанної радости. Бувало, що в їх монотонні житю наскучували їм дерева, квітки, весна, осінь, шум моря, мучив їх слух, спів птахів ставав неприємним, але таланти старенького настоятеля, так як хліб, були потрібні що дня.

Минали десятки літ, і все був день як день, ніч як ніч. Крім диких птахів і зьвірів не було коло монастиря ані живої души. Найблизша людська оселя була далеко і щоби дістатись до неї з монастиря або з неї в монастир треба було перейти сто верств пустинею. Переходити пустиню рішались тільки люди, що не цінили зовсім житя, вирікались його і йшли в монастир, як в могилу.

Якеж отже було здивоване монахів, коли раз в ночи застукав до їх воріт чоловік, що прийшов був з міста і був найзвичайнійшим собі грішником, що любив житє! Чоловік сей, заки ще помолив ся й попросив благословеня настоятеля, зажадав вина і їди. На питане, як він дістав ся з міста на пустиню, він відповів довгою ловецькою історією: пійшов на лови, випив за богато і заблукав ся. На пропозицію вступити до монастиря й спасти свою душу, він відповів усьміхом і словами: „Я не вам рівня".

Наївшись і напившись, він оглянув монахів, що йому услугували, покивав з докором головою й сказав:

— Ви нічого не робите, монахи. Тільки й знаєте, що їсти й пити. Хиба так треба спасати душу? Подумайте: тоді, як ви тут сидите в спокою, їсте, пєте й мрієте про вічне щастє, ваші ближні погибають і йдуть до пекла. Подивіть ся, що діє ся в місті! Одні умирають з голоду, другі, не знаючи куди подівати своє золото, топлять себе в розпусті й гинуть як мухи, що прилипли до меду. Нема в людях ні віри ні правди. Хтож повинен їх ратувати? Хто повинен научати? Вжеж не я, що від рана до вечера пяний? Хибаж на те дав вам Бог смиренний дух, серце повне любови й віру, аби ви сиділи тут в чотирох стінах і нічого не робили?

Пяні слова чоловіка з міста були зухвалі й непристойні, але вони дивним способом зробили вражіне на настоятелю. Старенький переглянув ся зі своїми монахами, поблід і сказав:

— Братя, таж він правду говорить! Справді бідні люди через нерозум і слабість гинуть в гріху й невірі, а ми із місця не рухаємось, наче се до нас не належить. Чому би я не мав пійти й пригадати їм про Христа, котрого вони забули.

Слова міського чоловіка запалили душу старечького настоятеля; на другий день він взяв свою тростину, попрощав ся з братією й пійшов до міста. І монахи лишились без музики, без його бесід і віршів.

Перенудились вони місяць один, другий, а старенький не вертав ся. Вкінци по трох місяцях залунав знайомий стук його тростини. Монахи кинулись йому на зустріч і обсипали його питанями, але він замісць того, щоб тішитись ними, заплакав гірко і не сказав ані одного слова. Монахи запримітили, що він дуже постарів ся і схуд, що лице його було змучене й виражало глубокий смуток, і коли він заплакав, то виглядав як чоловік, котрого ображено.

Монахи заплакали також і зі співчутєм почали розпитувати, чому він плаче, чого лице його таке понуре, але він не сказав ані слова і запер ся в своїй келії. Сидів у себе сім днів, нічого не їв, не пив, не грав на орґані і плакав. На стукане до дверий і на просьби монахів вийти й поділитись з ними своїм смутком він відповідав глубоким мовчанєм.

Вкінци він вийшов. Зібравши коло себе всіх монахів, він з заплаканим лицем і з виразом смутку й обуреня почав розповідати про те, що ділось з ним за останні три місяці. Голос його був спокійний, і вони усьміхали ся коли він описував свою дорогу з монастиря до міста. По дорозі, говорив він, йому співали пташки, дзюрчали поточки, і солодкі, молоді надії ворушили його душу; він ішов і почув себе вояком, що їде в бій певний побіди; він ішов мріючи й складав вірші і гимни і не замітив, як скінчилась його дорога.

Але голос його дріжав, очи блиснули й цілий він загорів гнівом, коли почав говорити про місто і про людий. Ніколи в житю він не бачив і навіть не посьмів би уявляти собі того, що він подибав, увійшовши до міста. Аж тут, у перше в житю, на старість він побачив і зрозумів, який сильний чорт, яке гарне зло і які слабі, слабодушні й нікчемні люди. Нещасливим трафом перше житло, до котрого він увійшов, був дім розпусти. З пів сотки людий, що мали богато гроший, їли й без міри пили вино. Пяні вином, вони співали пісні й сьміло говорили страшні, обридливі слова, яких не відважить ся сказати чоловік, що боїть ся Бога; безгранично вільні, сьміливі, щасливі, вони не бояли ся ані Бога, ані чорта, ані смерти, і говорили й робили все, що хотіли і йшли туди, куди гнала їх пристрасть. А вино чисте як бурштин, з золотими іскрами, було, мабуть незносно солодке й запашне, тому, що кождий, хто його пив, усьміхав ся щасливо й хотів ще пити. На усьміх чоловіка воно відповідало також усьміхом, і коли його пили, іскрилось з радости, наче знало яку чортівську принаду криє воно в своїй солодичі.

Старенький, запалюючись щораз більше й плачучи з гніву, описував далі те, що він бачив. На столі перед учасниками бенькету, говорив він, стояла напів нага блудниця. Трудно уявити собі і знайти в природі щось більше гарне й чарівне. Ся гадина, молода, довговолоса, смуглява, з чорними очима і з повними губами, безстидна й зухвала, щирила свої білі, як сніг, зуби і усьміхала ся, начеб хотіла сказати: „Дивіть, яка я пристрастна, яка гарна!" Шовк і парча звисали гарними складками з її плечий, але краса не хотіла ховатись під одежию, і наче молода зелень з весняної ріллі уперто перебивалась через складки. Зухвала жінка пила вино, співала пісні й віддавалась кождому, хто тільки хотів.

Дальше описував старенький, потрясаючи гнівно руками, кінські перегони, борбу биків, театри, робітні артистів, де малюють і ліплять з глини нагих жінок. Говорив він з вітхненєм, гарно й звучно, наче грав на невидних струнах, а остовпілі монахи жадно слухали його бесіди й одушевлене захоплювало їм дух... Описавши всі принади чорта, красу зла й чарівну ґрацію обридливого жіночого тіла, старий прокляв чорта, обернув ся і зник за своїми дверми...

Коли він на другий день рано вийшов з келії, в монастири не було й одного монаха. Всі вони повтікали до міста.